

Informatyka

Szkoła podstawowa

Cel i historia zmian,
nowe umiejętności i spodziewane efekty

dr Anna Beata Kwiatkowska
Zespół ds. Podstawy Programowej z Informatyki MEN

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2016/2017

- Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży.
- **Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach.**
- Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości.
- Podniesienie jakości kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez angażowanie pracodawców w proces dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.
- Przygotowanie do wdrożenia od roku szkolnego 2017/2018 nowej podstawy programowej.

Kompetencje informatyczne – ważne pojęcia

1. Informatyka = *dziedzina nauki (computer science) + dynamicznie rozwijające się technologie*

- wspiera i integruje się ze wszystkimi dziedzinami
- wyposaża je w podstawowe metody i narzędzia

2. **Myślenie komputacyjne*** (*computational thinking*)

- umiejętność rozwiązywania problemów z różnych dziedzin
- świadome wykorzystanie metod i narzędzi informatycznych

* Myślenie komputacyjne (Jeannette Wing, 2006) określa użyteczne postawy i umiejętności, jakie każdy, nie tylko informatyk, powinien starać się wykształcić i stosować.

Programowanie

- Ma początek dużo wcześniej przed włączeniem komputera.
- Jest rozumiane jako informatyczne podejście do rozwiązywania problemów z różnych dziedzin, charakteryzujące się następującymi etapami działania:

określenie problemu → definiowanie modeli i pojęć → odkrycie rozwiązania → zaprogramowanie rozwiązania → testowanie

- Zaprogramowanie rozwiązanie nie musi wiązać się z napisaniem programu w języku programowania, może być realizowane z wykorzystaniem aplikacji użytkowych i innego oprogramowania dla urządzenia cyfrowego.

Cel zmian w edukacji informatycznej

- Przygotowanie absolwentów szkoły podstawowej do rozwiązywania problemów z różnych dziedzin życia/gospodarki/nauki przy świadomym i bezpiecznym wykorzystaniu metod i narzędzi, w jakie wyposaża informatyka.
- Wspomaganie kształcenia u uczniów:
  - logicznego myślenia, kreatywności na drodze rozwiązywania problemów,
  - zdolności do podejmowania i realizacji innowacji,
  - umiejętności optymalizacji działań,przez wprowadzenie szeroko rozumianego **programowania od najmłodszych lat w szkole**.
- Podniesienie poziomu merytorycznego i metodycznego przygotowania nauczycieli informatyki oraz umiejętności uzasadnionego wspierania nauczania technologią przez wszystkich nauczycieli.

Porównanie dotychczasowego kształcenia ogólnego i rozszerzonego z informatyki

Obszar porównania	Kształcenie informatyczne na poziomie podstawowym	Kształcenie informatyczne na poziomie rozszerzonym
Znajomość algorytmiki i programowania	Elementy algorytmiki i programowania realizowane w niewielkim zakresie lub wcale	Zaawansowana znajomość algorytmów i programowania
Znajomość aplikacji użytkowych	Pobieżna znajomość przydatności aplikacji użytkowych, często te same treści i umiejętności na poszczególnych etapach	Rozwiązywanie problemów wspomagane znajomością aplikacji użytkowych z elementami programowania
Przygotowanie nauczycieli	Często nauczają nauczyciele innych przedmiotów, z dodatkowymi uprawnieniami	Niewielu nauczycieli, ale dobrze przygotowanych

Kim są obecni absolwenci współczesnej edukacji informatycznej?

kształcenie
informatyczne
na poziomie
podstawowym

cyfrowi
konsumenci

kształcenie
informatyczne na
poziomie
rozszerzonym

cyfrowi specjaliści

Gdzie są cyfrowi
twórcy?

Historia zmian w edukacji informatycznej

- Projekt podstawy programowej opracowany przez **Radę ds. Informatyzacji Edukacji do 2015 roku**.
- **Od 1 września 2016 roku – pilotaż** nauki programowania:
  - testowanie dostępnych rozwiązań wprowadzających nauczanie programowania do edukacji formalnej, w tym programów nauczania opartych na projekcie nowej podstawy programowej oraz rekomendowanie do powszechnego wdrożenia najskuteczniejszych metod i technik kształcenia i samokształcenia uczniów i nauczycieli,
  - uruchomienie narzędzi wsparcia dla nauczycieli informatyki i edukacji wczesnoszkolnej ułatwiających samokształcenie, kształcenie wzajemne oraz inne formy doskonalenia zawodowego.
- **Od jesieni 2016 roku** – prace **Zespołu ds. Podstawy Programowej z Informatyki**.
- **14 lutego 2017** – podpisanie podstawy dla szkoły podstawowej.

Ustępująca podstawa – zajęcia komputerowe

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Bezpieczne posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem; świadomość zagrożeń i ograniczeń związanych z korzystaniem z komputera i Internetu.
2. Komunikowanie się za pomocą komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych.
3. Wyszukiwanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł; opracowywanie za pomocą komputera rysunków, motywów, tekstów, animacji, prezentacji multimedialnych i danych liczbowych.
4. **Rozwiązywanie problemów i podejmowanie decyzji z wykorzystaniem komputera.**
5. Wykorzystywanie komputera do poszerzania wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin, a także do rozwijania zainteresowań.

Ustępująca podstawa – zajęcia komputerowe

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Bezpieczne posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem; wykorzystanie sieci komputerowej; komunikowanie się za pomocą komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych.
2. Wyszukiwanie, gromadzenie i przetwarzanie informacji z różnych źródeł; opracowywanie za pomocą komputera: rysunków, tekstów, danych liczbowych, motywów, animacji, prezentacji multimedialnych.
3. Rozwiązywanie problemów i podejmowanie decyzji z wykorzystaniem komputera, z zastosowaniem podejścia algorytmicznego.
4. Wykorzystanie komputera oraz programów i gier edukacyjnych do poszerzania wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin oraz do rozwijania zainteresowań.
5. Ocena zagrożeń i ograniczeń, docenianie społecznych aspektów rozwoju i zastosowań informatyki.

Nowa podstawa programowa – informatyka

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- **Rozumienie, analizowanie i rozwiązywanie problemów** na bazie logicznego i abstrakcyjnego myślenia, myślenia algorytmicznego i sposobów reprezentowania informacji.
- **Programowanie i rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera oraz innych urządzeń cyfrowych:** układanie i programowanie algorytmów, organizowanie, wyszukiwanie i udostępnianie informacji, posługiwanie się aplikacjami komputerowymi.
- **Posługiwanie się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi,** w tym: znajomość zasad działania urządzeń cyfrowych i sieci komputerowych oraz wykonywanie obliczeń i programów.
- **Rozwijanie kompetencji społecznych,** takich jak: komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych oraz organizacja i zarządzanie projektami.
- **Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa.** Respektowanie prywatności informacji i ochrony danych, praw własności intelektualnej, etykiety w komunikacji i norm współżycia społecznego; ocena zagrożeń związanych z technologią i ich uwzględnienie dla bezpieczeństwa swojego i innych.

Podstawa programowa dla szkoły podstawowej informacje ogólne

- **Cele ogólne kształcenia – wymagania ogólne** wspólne dla wszystkich etapów edukacyjnych.
- **Cele szczegółowe – wymagania szczegółowe** z podziałem:
  - **szkoła podstawowa, klasy I–III**
  - **szkoła podstawowa, klasy IV–VI**
  - **szkoła podstawowa, klasy VII–VIII**
  - szkoła ponadpodstawowa, klasy I–IV lub I–V.
- **Nazwa:** edukacja informatyczna i informatyka.
- **Poziom:** podstawowy oraz rozszerzony.
- **Siatka godzin:** 8+3 lub 8+9 (rozszerzenie).
- **Spiralność** – na każdym etapie wymaga się umiejętności zdobytych wcześniej i rozszerza się je o umiejętności nowe.
- **Zmiana metodyki** nauczania: nauczanie przez rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin życia – **myślenie komputacyjne** we wszystkich dziedzinach.

Etap I (szkoła podstawowa, klasy I–III) Informatyka

- Uczniowie poznają nieformalne znaczenie wybranych pojęć związanych z informatyką, często w formie zabawy:
  - **liniowa kolejność, powtarzanie czynności** (sekwencja zdarzeń, logiczny porządek zdarzeń, czynności i wielkości),
  - **instrukcja , sekwencje instrukcji** (polecenie),
  - **algorytm** (plan działania).
- Jest to początek myślenia algorytmicznego, wspomagany wizualizacją lub symulacją działań algorytmicznych – uczniowie stawiają w ten sposób **pierwsze kroki w wizualnym języku programowania**.
- Tworzone są proste programy sterujące robotem lub inną istotą na ekranie.
- Uczniowie posługują się komputerem i aplikacjami użytkowymi opracowując kompozycje graficzne i dokumenty tekstowe, pomagając sobie w nauce czytania, pisania, rachowania i prezentacji pomysłów.
- Korzystają bezpiecznie i zgodnie z prawem ze wskazanych zasobów w Internecie.

Etap II (szkoła podstawowa, klasy IV–VI) Informatyka

Zajęcia informatyczne zaczynają mieć charakter bardziej formalny:

- Rozwijają podejście algorytmiczne przy rozwiązywaniu sytuacji problemowych z różnych dziedzin.
- Tworzą i zapisują w **wizualnym języku programowania** pomysły historyjek i rozwiązania problemów, w tym proste algorytmy z wykorzystaniem poleceń sekwencyjnych, warunkowych i iteracyjnych oraz zdarzeń.
- Potrafią napisać prosty program sterujący robotem lub innym obiektem na ekranie komputera i testują na komputerze swoje programy.
- Posługują się komputerem i aplikacjami komputerowymi, rozwijając umiejętności wyrażania swoich myśli i ich prezentacji, które wykonują indywidualnie lub zespołowo.
- W sieci poszukują informacji przydatnych w rozwiązywaniu stawianych zadań i problemów.
- Postępują bezpiecznie, odpowiedzialnie i etycznie w środowisku komputerowo-sieciowym.

Etap II (szkoła podstawowa klasy VII–VIII)

Informatyka – klasy przejściowe

Uczniowie, którzy przeszli kształcenie informatyczne w klasach IV–VI oparte na wcześniej obowiązującej podstawie programowej, **zostaną wprowadzeni do myślenia algorytmicznego**, poznając podstawowe pojęcia informatyczne i rozwiązując algorytmicznie wybrane problemy:

- rozwijają i poszerzają dotychczas zdobytą wiedzę i umiejętności informatyczne,
- programują rozwiązania w **wizualnym lub tekstowym języku** programowania, stawiając w nich pierwsze kroki,
- stosują różne metody przy rozwiązywaniu problemów,
- rozwijają kompetencje zespołowego rozwiązywania problemów pochodzących z różnych dziedzin, realizując projekty z wykorzystaniem aplikacji użytkowych.

Etap II (szkoła podstawowa klasy VII–VIII)

Informatyka – podstawa docelowa

Uczniowie, którzy w klasach IV–VI przeszli kształcenie informatyczne oparte na nowej podstawie programowej, **zostali wcześniej wprowadzeni do myślenia algorytmicznego**, poznając podstawowe pojęcia informatyczne i rozwiązując algorytmicznie wybrane problemy:

- rozwijają i poszerzają dotychczas zdobytą wiedzę i umiejętności informatyczne,
- programują rozwiązania stawiając pierwsze kroki w **tekstowym języku programowania**,
- stosują różne metody przy rozwiązywaniu problemów,
- rozwijają kompetencje zespołowego rozwiązywania problemów pochodzących z różnych dziedzin, realizując projekty z wykorzystaniem aplikacji użytkowych.

Efekty zmian – w odniesieniu do jakości edukacji

Przewidywane są następujące efekty:

- wspomaganie kształcenia logicznego myślenia,
- **wprowadzenie uczniów do rozwiązywania problemów i programowania, mających zastosowanie na różnych przedmiotach,**
- wzrost kreatywności uczniów,
- otwartość na podejmowanie działań innowacyjnych,
- podniesienie atrakcyjności i efektywności lekcji informatyki,
- wzrost kompetencji informatycznych nauczycieli nauczania wczesnoszkolnego oraz nauczycieli informatyki, wzrost ich autorytetu,
- nowelizacja sposobu kształcenia wszystkich nauczycieli przez uczelnie wyższe i inne instytucje edukacyjne, w zakresie kompetencji informatycznych.

Autorzy postawy zakładają również, że czwartoklasiści z roku szkolnego 2016/2017 będą mogli wybierać egzamin z informatyki po szkole podstawowej.

Efekty zmian – o znaczeniu ogólnym dla społeczeństwa

W perspektywie można spodziewać się efektów:

- łatwość rozwiązywania problemów z sytuacji codziennych i zawodowych, w których znaczącą rolę odgrywa technologia,
- wsparcie innych dziedzin w zakresie **innowacyjności, optymalizacji** procesów,
- częstsze wybory dalszego kształcenia informatycznego w szkole ponadpodstawowej,
- wzrost liczby uczniów zdających maturę z informatyki,
- wzrost liczby studentów kierunków informatycznych,
- zaspokojenia oczekiwań rynku pracy.

Gdzie szukać inspiracji? – rozwiązania darmowe

- Rozwiązywanie problemów dla wszystkich:
  - Godzina Kodowania <http://godzinakodowania.pl>
  - Konkurs Informatyczny Bóbr <http://www.bobr.edu.pl>
- Wizualne języki programowania dla najmłodszych:
  - Scratch <https://scratch.mit.edu/>
  - Blockly <https://blockly-games.appspot.com/>
  - Logo <http://logo.oeiizk.waw.pl/>
- Języki programowania dla zaawansowanych:
  - C++ <http://www.codeblocks.org/>
  - Python <https://pl.python.org/>
  - Java <http://www.bluej.org/>

Dziękuję za uwagę!

 **podstawa
programowa 2017**

